

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . 28—
četrt leta . . . 14—
en mesec . . . 4-70

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta . . . 30—
za četrt leta . . . 15—
za en mesec . . . 5—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Glas se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19.
Pravništvo je na Marijinem trgu števil. 8. —
Telefon števil. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Branimo slovenski Korotan!

Veličastna manifestacija v Ljubljani za osvobojenje koroških Slovencev. Prostovoljna legija!

Včeraj dopoldne 1. januarja, je v veliki dvorani „Uniona“ manifestirala številna množica za osvobojenje slovenskega Korotana; odločna je bila volja ljudstva, da se uvedejo energični koraki proti nasiljstvu, ki jih uprizarjajo nemške tolpe na Koroškem. Shodu je predsedoval

dr. I. C. Oblak,

ki je poudarjal, da je slovenski narod tekom stoletnega suženjstva postal železo, jeklo je pa postal slovenski Korotan v boju za osvobojenje in združenje. Podelil je besedo uredniku „Mira“

Smodej-u,

ki je bil viharno pozdravljen in je obširno razpravljal o političnem in gospodarskem položaju slovenskega Korotana. Sovražnik nove združene države SHS je vsak, kdor danes uganja strankarstvo, ko so še meje ujedinjene države v nevarnosti. Čehi prodirajo in korakajo proti mažarskim četam, da si zavarujejo meje in s tem svojo državo; pri nas pa se dela samo visoka državna politika, zanemarija pa podrobno delo in bramba meje.

Razpravlja obširno o organizaciji obrambe ter poudarja, da je sedanja organizacija koroških Nemcev boj za meje, da so tolpe — kar je pripisovati le zanikernosti Narodne vlade — (v Ljubljani) — plenile in ropale po slovenskem koroškem ozemlju.

Odločno in močito je kritiziral postopanje Narodne vlade proti zastopnikom koroškega deželnega odbora (viharno odobravanje!) Noče biti nikakor krivičen in odobrava korake dr. Brejca, ki pa ni našel zaželjene zaslombe v ostali Narodni vladi.

B. BORKO:

„Priroda“.

S kapitulacijo nemškega imperija-lizma je globoko ponižan tudi duh nemškega bahavosti, s katerim smo se volens-nolens srečavali na vsakem področju miselnega dela: v znanosti, filozofiji, umetnosti itd. V filozofiji debele knjige, sama teorija, večno prizadevanje, da bi nemški profesorji, kakor je dobro dejal že Heine, s „Schlafrockom“ zamašili luknje; v prirodni znanosti Haeckel et consortes, ki so delali isto, kakor hitro jih je nemška bahavost zvabila, da iz dobrih naravoslovcev postanejo slabi filozofi. Ideje, teorije, hipoteze so tem reprezentantom nemškega duha kakor krojaču sukno; premeri ga, razreže, popravi tu in tam; glavno je, da imaš čimprej obliko, celoto in — ime. Samo primerjajte Darvina s Haecklom na istem področju razvojnega teorije. Kjer je Anglež oprezen, tipajoč, kjer išče trudoma dokaze in kopicji dolga leta opazovanje na opazovanje, tam je Nemec nagel, preskoči vse luknje, generalizira in sestavlja sistem, lep in zaokrožen. Tako je mogel nastati dogmatični monizem, ki se je

Obširno omenja postopanje nemških socijalnih demokratov, ki so si naravnost v nasprotju s svojimi načeli. Indolenta strank in nedelavnost vlade je vzrok, da so v Jugoslaviji nastale take razmere. Proti nasiljstvu Nemcev je treba protisilo! Štiri leta so krvaveli slovenski vojaki. Vzemimo vsi v usodnem trenutku puško v roke.

Izvajanja govornikova je zbrana množica vzela na znanje z velikim navdušenjem in odobravanjem.

Za urednikom in poverjenikom Narodne vlade je govoril zastopnik koroških Slovencev

dr. Ferdo Müller.

Stvarno povsem odobrava izvajanja predgovornikova. Vseh protestov smo že do grla siti. Treba je, da slede dejanja, da se rešimo izpod nemškega jarma in da napravimo konec temu divjemu zakonu. Prodiranje nemških tolpe, ne ogroža samo koroškega ozemlja, ampak tudi Štajersko in tudi Maribor bo v nevarnosti, če koroški Nemci dobe nadvlado. Govornik ostro kritizira postopanje Narodne vlade in tudi generalnega štaba, odobrava pa korake poverjenika dr. Brejca, ki se je povsod trudil, da bi rešil Koroško.

Izvajanjem govornikovim je sledilo viharno odobravanje. Zagovarja takojšnjo ustanovitev prostovoljne legije.

Dr. Lovro Pogačnik

kot poverjenik za narodno obrambo ni imel spočetka ugodne pozicije, ker mu je shod večkrat ugovarjal in ga v izvajanjih prekinjeval. Slednjič je govornik apeliral na slovenske slovensko čuteče častnike in vojake, da polnoštevilno pristopajo k prostovoljni legiji. Slovenski častniki naj se nikar

ne sramujejo, če hodijo s puško v roki in branijo meje svoje domovine. Slovesno je pred vsem shodom izjavil in zastavil svojo častno besedo, da gre kot prostovoljec — prostak v prvo bojno črto za slovenski Korotan. (Viharno odobravanje!) Pripravljen je zapustiti svojo deco in preletiti kri za osvobojenje slovenske koroške zemlje. — Omenja težave poslovanja prve dni ustanovitve nove vlade, ko v Ljubljani ni bilo nobenega slovenskega polka, niti 17. pehotnega, niti 2. gorskega strelskega polka. Predlaga, da se takoj prične z upisovanjem v prostovoljsko legijo.

Tu je nastal slovesen trenutek. Častniki in vojaki so stopili na govorniški oder. Ko je dr. Pogačnik zaključil svoj govor, je zadonela jugoslovanska himna in „Naprej“. Zadošle so besede: „Konec alkoholu! — Puško v roke!“

Popoldne ob 4. so bila obširna posvetovanja o ustanovitvi prostovoljske jugoslovanske legije. Rezultat posvetovanj je bil ta, da se čimprej ustanove prostovoljske legije, kojih naloga bo, zasesti slovenski Korotan in varovati slovensko koroško ljudstvo pred ropi in plenitvami nemških čet.

Polkovnik Pribičević o naših skupnih zadevah.

Polkovnik Pribičević je imel v seji Narodne vlade SHS v Ljubljani dne 23. decembra obširen govor, v katerem se je dotaknil mnogih stvari, ki so važne za medsebojno poznavanje Srbov in Slovencev. Razvil je tudi svoj program glede reorganizacije armade. V naslednjem podajamo nekatere misli iz govora.

V uvodu je izrazil svoje veselje, da se je dosegel cilj, za katerega je živel. On je v prvi vrsti Jugoslovčan in ne dela med posameznimi plemeni tega naroda nobene razlike. Velikega pomena naše nove skupne države ne vidi v nacionalnem momentu, ker ta sam še ne osreči ljudstva, ampak v kulturnem momentu; sedaj je še le

dana podlaga, da se razvije med jugoslovanskim narodom resnična kultura na vseh poljih, ki bo šele dala novi svobodi vsebino in pravi pomen. Srbski narod v zadnjih 15 letih ni utegnil baviti se obširno z raznovrstnimi kulturnimi vprašanji, ki so okupirala mišljenje Evrope. Srbski narod je moral osredotočiti vso svojo skrb in delo v treh točkah: da se je ojačil v gospodarskem oziru, da se je pripravil na neizogibno vojsko, ki jo je moral izvojevati, ker so mu sosede onemogočali svoboden gospodarski razvoj, in da je vzgajal ljudstvo za cilje, ki jih je srbski narod še moral doseči. Ta cilj je dosežen. Sedaj se začne nova doba, doba kulturnega dela, da se dohiti to, kar je moralo začasno stopiti v ozadje vsled neodložljivih važnejših dolžnosti. Pri tem delu stavi srbski narod velika pričakovanja na Slovence, ki so najbolj izobraženi del jugoslovanskega naroda.

Kar se tiče vojaštva, je treba najprej omeniti v splošnem, da bo nova armada res državljanska, ljudska armada, da to ne bo nikak militarizem iz avstrijske „dobe“. Vojna vojaška služba bo trajala, vendar bo vojak se pa dogajalo, da bo vojak, ki tako zanemarjeni kakor so. Vojak mora biti dobro preskrbljen s hrano, obleko in posteljo. On ne bo samo eksercirati, ampak se bo v vojašnici tudi vzgajal. Upeljali se bodo kurzi za analfabete, predavanja o nalezljivih boleznih, alkoholnemu vprašanju, raznih gospodarskih vprašanjih in predavanja splošno izobraževalnega značaja. Gojilo se bo petje in plemenita zabava. Častniki in izobraženci bodo do moštva v tistem naravnem razmerju, katero vlada v civilu med izobraženci in tistimi, ki jim ni bila dana prilika, poskrbeti za širšo izobrazbo.

Da bo pa mogoče armado reorganizirati, naj sodeluje vsak z besedo in dejanjem, kdor razume njeno potrebnost.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

organiziral kot verstvo in v katerem so obstoječe cerkve občutile sovražnika. Podobno v socijalni in državno-pravni vedi, kjer smo posebno mali narodi nahajali temno prognozo naše bodočnosti. O tehniki ni treba niti govoriti. V štirih letih svetovne vojne je nemški duh v tehniki našel dovolj popularnosti.

Prirodno znanost so pri nas popularizirale navadno nemške knjige in nemško časopisje. Na mizah in policah naših izobražencev si našel „Kosmos“ in njegove priloge ter druga podobna izdanja, le redko češko „Živo“ ali „Vesmir“. Članki v „Kosmosu“ so bili polni težkega, za istim smotrom težkega nemškega duha. Malo vedrine, malo žarkov; večinoma suha dejstva, črke in številke; znanost nemških laboratorijev in pisalnih miz. Tuintam je „Kosmos“ vedel povedati kaj iskrenega; tako najdemo v letniku 1917 besede K. Flöricke-ja: „Die Laus hat sich förmlich zum slawischen Nationaltier entwickelt.“ Taka sodba o nemških političnih nasprotnikih je že dolgo ležala za črkami in številkami tega popularno prirodoslovnega lista!

Vse drugi duh veje nasproti, če

vzameš v roko mesečnik „Priroda“, katerega izdaja „Hrvatsko prirodoslovno društvo v Zagrebu“. Odkar jo urejuje izvrstni popularizator prirodoslovne znanosti, profesor dr. Fran Tučan, stoji „Priroda“ na višini, kakršne ni dosegel noben slovanski časopis za popularizacijo prirodnih znanosti; samoumevno tudi nemški „Kosmos“ zaostaja daleč za njo. Namen lista je, da poda znanstveno resnico oplemenjeno z umetnostjo. Katerikoli članek bereš, vsak ti odpira nov pogled, nove misli, a zaeno svežo radost in čisti užitek. Povsod duhovito pripovedovanje opazovanih dejstev in pojavov, stil poln esprita, kakršen veje iz najboljših spisov Henria Poincaréja, Claude Bernarda, Camille Flammariona in drugih svetlih duhov nam sorodnejše galske rase. Imaš užitek kakor v živahnem pomladanskem jutru, sredi narave, katere akord si ti in ameba v kapljici vode kakor ono milijarde milj oddaljeno solnce v Orionu... Letnik 1918 je posebno bogat na krasnih člankih iz vseh strok prirodne vede. V prvi vrsti je treba omeniti Tučanove „Snježni leci“ in „Kad kamenje govori“, Finkove Meduze, Langhofferjeve

črtice „Iz života mrava“ ter Gorjanovič-Krambergerjeve slike „Hrvatska za diluvija“ in „Pračovjek iz Krapine“, vse lepo ilustrirano. Vsaka številka prinaša krajše „Pabirke“ ter pogovore z čitatelji o najrazličnejših vprašanjih. „Popularna knjižnica hrv. prirodoslovnega društva“ pa je izdala med drugim dva spisa Camille Flammariona, Thompsonove črtice iz življenja na ameriških prerijah „Arno i drugi junaci“, Maeterlinckov prekrasen, globok in veder „Život pčela“ ter dva letnika astronomskega koledarja „Boškovič“.

„Hrv. prirodoslovno društvo“ se širi in razvija bolj in bolj. Potrebno je, da tudi Slovenci v največjem številu pristopajo k tej velevažni kulturni instituciji. „Priroda“ objavlja tudi slovenske članke in bo prinesla mnogo čistega veselja in užitka svojim prijateljem v slovenskem delu našega naroda.

Članarina „Hrv. prirodosl. društva“ letno 12 kron, naročnina „Prirode“ letno 8 kron. Člani dobe „Prirodo“ in publikacije brezplačno. Vse na naslov: Uredništvo „Prirode“, Zagreb, Demetrova ulica 1.

Napad na tiskarno „Edinost“ v Trstu.

(Izvirno poročilo.)

Trst, 30. decembra. 1918.

Včeraj opoldne se je vršil v Politeama Rossetti javen shod, sklican od ital. vseučiliške mladine. Na tem shodu, kakor na drugih takih shodih sklicanih za včeraj po raznih mestih Italije, se je nastopalo za najnovejšo italijansko zahtevo, da morata Reka in vsa Dalmacija pripadati Italiji. To priliko pa so tržaški Italijani uporabili v to, da so začeli na novo s povečano silo svojo gonjo proti tukajšnjim Slovincem, na katero smo že navajeni izza časa pred vojno, a ki je sedaj še strastnejša vsled neprestanega hujškanja po italijanskem časopisju na sovraštvo proti vsemu, kar je jugoslovanskega. Po shodu, ki se je končal okoli 2. ure pop., se je pomikal sprevod udeležencev z zastavami po glavnih ulicah. En del demonstrantov, večinoma mladina, med njimi dijaštvo, se je odcepil od glavnega sprevoda in je krenil v ulico San Francesco, v kateri se nahajajo tiskarna, uredništvo in upravnništvo „Edinosti“, kjer so odtrgali s stene ploščo z naslovnim napisom in jo z zmagošlavnim vikom nosili po ulici, deset do petnajst mladčev je pa vdrla in ulomilo v upravnništvo in uredništvo „Edinosti“, katero je v prvem nadstropju, kjer se pa tačas od osobja ni nihče nahajal. Tukaj so gospodarili prav vandalsko. Skozi okna so metali na ulico časopise, knjige in zemljepisne karte. Uloomili so pisalne mize in omare in razmetavali vso njih vsebino po tleh in skozi okna. Skozi okna so vrgli tudi slovensko zastavo z drogom vred, katero je ostala drhala na ulici med sovražnimi vzkliki zažgala. Med vzkliki se je čulo tudi: „Abasso la Serbia!“ (Doli s Srbijo). Boječ se za lastno varnost, dobro vedoč, da se v tiskarni nahaja bencin in petrolej, so stanovci III. nadstropja, Italijan Uxa, stotnik občinske požarne brambe, z bratom in očetom, intervenirali pri razgrajalcih, baš ko so isti iz uradništva hoteli vdreti v tiskarno, da bi tudi tam upostošali in razbijali. Ti so tudi preprečili ulomilcem, da niso zmetali in znosili, kakor so se pripravljali, miz in omar na ulico. Značilno je, da od hipa, ko so krenili demonstrantje od glavnega sprevoda proti „Edinosti“, — in ves čas, ko so razbijali in razmetavali v I. nadstropju in požigali na ulici slovensko trobojnico, ni bilo niti enega karabinerja ali kakega drugega varnostnega organa v bližini, da bi bil ščitil tujo lastnino in varnost oseb.

Še huje in opasneje pa se je divjalo v škofovi palači; udrli so v njegovo palačo in opostošili so mu vse prostore, privatne in uradne. Njegovo privatno korespondenco so vzeli s seboj, drugo je pa vse sfrlelo na cesto. Kričali so na vse grlo. „Evviva l' Italia, abbasso i sciavi, abbasso il vescovo sciavo, morte al vescovo sciavo, abbasso la Serbia!“ in mnogo drugega. (Živela Italija, dol s slovenskim škofom, smrt slovenskemu škofu, dol s Srbijo — sciavo, pravilno schiavo, pomeni rob, a to besedo Italijani rabijo kot žaljivo ime za Slovence.) Škofa so pa vlekli na balkon, ter mu zaokazali, naj zakriči „Evviva l' Italia“, kar pa je on odločno odklonil. Nad duhovnikom Pahorjem so pa postavili drog italijanske zastave ter hoteli, da jo poljubi, kar seveda ni naredil. — Navzoči so bili vseučiliški študentje, gospodične, karabinerji, nekaj italijanskih poročnikov in nadporočnikov ter en stotnik, a vsi so stali, kakor bi bili iz kamna.

„Edinost“ bo seveda še izšla, a jako malo črpamo iz nje, ker je jako pobeljena.

To Vam pošiljam, da boste vsaj nekaj zvedli o Trstu.

Proč z nemškim časopisjem iz naših kavarn, gostiln in brivnic! Naročajte slov. liste!

Pismo iz Maribora.

Maribor, dne 31. decembra 1918.

Iz zelo značilnih prikazni se z vso gotovostjo pričakuje, da tukajšnji Nemci delajo z vso silo na to, odstraniti našo vladno čez zelo važno obmejno ozemlje, posebno odkar jim dva posrečena poskusa na Koroškem dajeta pogum! Silno razburjenost pa povzroča pri tem postopanje štabnih častnikov, osobito podpolkovnika Zwirn-a in majorja Jurkoviča in to v vseh krogih prebivalstva in vojaštva. Prvi je štacijski poveljnik. Ne le, da je v oficirskem krogu znan kot popolnoma nesposoben in nezmožen, ki je svoje otroke celo vzgojil nemško, ta mož stoji pred častniki in prebivalstvom v upravičeni sumnji, da dela za nemško stvar! Že nad šestdeset častnikov je došlo iz nemške Avstrije v Maribor, ki so zdaj pa zdaj videti v civilu, zdaj s kokardo, zdaj brez kokarde. Vsi ti častniki imajo orožje, ker jim podpk. Zwirn to ne le dovoli, temveč celo k raportu pozove vsakaga našega službojočega častnika, ki se je predrnil zapleniti na postaji orožje tujega oficirja! Ne samo častniki, da celo nemško moštvo iz Gradca hodi po ulicah, vsi pa tihotapijo, deloma pa imajo še od preje orožje! Ta mož, ki uživa skrajno nezaupanje častniškega zbora, bi bil v slučaju potrebe generalov namestnik! Ta bi nas upropastil in prodal Nemcem, kakor je prodal že enkrat svoje slovensko in nato zopet svoje nemško mišljenje! Njegov faktotum, osebnost jako omejen človek, major Jurković je leta 1917 v oficirski obednici glasno prepovedal slovensko govoriti, ne zna niti najprimitivnejših slovenskih izrazov in je še po drugih sumljivih dejstvih soditi (katerih se ne more navajati), eksponent nemških elementov, ki rabijo tako kreaturo za svoje umazane, proti miru, redu in interesu blagostanja meščanstva naperjene namene. Živo je še v spominu, kako sramotno strahopetno ulogo je ta človek igral pri železničarskem štrajku. Ta človek je bil za svoje zasluge povišan v majorja. Gospoda od Narodne vlade, narodnega sveta in poveljstva, ozrite se, dvignite glave, nekaj smrdi v deželi! Gardez le roi!

Danes je bil v Mariboru neki francoski častnik, ki se je upravičeno čudil (nepoznavajoč razmer in sumljivih elementov na štacijskem poveljstvu), da puščamo nemške častnike, in to še v tolikem številu in pa moštvo iz Nemške Avstrije v našo zemljo. Rekel je, da so Nemci sicer premagani, pač pa še dovolj močni, da nam napravijo neprijetno zgago! Gospoda je opozorjena, mi smo storili svojo dolžnost! Zdaj naj ona ukrene to, da bo lahko v slučaju nesreče dajala narodu jasen odgovor!

Poročila, ki dohajajo k nam iz Koroške, razburjajo vso slovensko javnost. Kakor poročajo častniki, ki se vračajo iz zasedenega dela Koroške, se vrši tam guerilla — boj, kjer namušskano ljudstvo z orožjem, ki ga prejema od nemških učiteljev in duhovnikov, strelja zavrato na naše patrulje. Ti hujskači so hoteli pobiti vso našo posadko na Koroškem, pripravili Nemce v sršenovem gnezdu Celovcu do tega, da so z velikansko premočjo napadli vasi Labud, Št. Paul in Etno vas. kjer so se naše straže bile junaško. Ogorčenost nad neopravičljivim obotavljanjem, zasesti Celovec, je med vojaštvom tako velika, da se moštva že loteva obup, češ enega za drugim pobijajo na meji, nas pa ne puste udariti po gnezdu v Celovcu! Kaka špijonaža je med stražami, je neverjetno! Vojski so ujeli nekega špijona preoblečenega v dekle. Naloga teh vohunov ni samo, doznati moč in položaj naših čet, temveč hujskati vojaštvo in prebivalstvo. Zakaj se vendar ne zapro meje, zakaj se vsakega pusti v deželo brez posebne kontrole? Seveda potem še uradno širijo laži po časopisih, da so naši topovi oddali sto strellov na Hruševico, medtem, ko so padli štirje streli v hišo, iz katere so z vojski pomešani kmetje streljali s strojnimi. Par korakov na samem — pa že pade

iz grmovja strel. Prekega soda pa ne razglase za to sodrgo, ki se potepa po slovenskem Korotanu! Zdaj se vrši boj pri Sp. Dravogradu. Streljajo seveda na Srbe, na čete ententne vojske! Gane se pa nikdo, in ne povzroči, da udari močna vojska in iztrebi to sodrgo z naše zemlje!

Jugoslavija.

Črnogorci proti Italijanom.

Cetinje, 28. decembra. (Lj. k. u.) Cetinjski iskrovni urad poroča: Črnogorci zbrani na velikem ljudskem shodu na Cetinju dne 27. dec. so povodom izjav na sestanku v Rimu z dne 16. decembra sklenili nastopno resolucijo; 1. obžalujemo, da se je v prestolnici ujedinjene Italije našlo politikov in meščanov, ki zahtevajo, naj Črnagora še nadalje ostane posebna država. S tem gazijo sveto načelo narodnosti, ki je ujediniło Italijo, ter nasprotujejo izrecnemu nasvetu Cavourjevemu, testamentu Mazzinijevemu in ulogi, ki jo je Tomaseo odmenil Dalmaciji. — 2. Najodločnejše protestiramo proti akciji, ki gre za tem, da se pod izgovorom varnosti Jadrana za Italijo, stvori ločena Črnagora. S tem bi se Črnigori naložila mrzka uloga službovanja tujini. Ko je bil ves Balkan v robstvu, je Črnagora toliko vekov ščitila luč svobode, zato jo nazivljajo „diamant srbske krone“. Verna svojim tradicijam, je Črnagora po volji naroda stopila v sestav jedinstvene države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Edino tako je Črnagora svobodna in vsak poizkus, ki temu nasprotuje, se bo, pa naj izhaja s katerekoli strani, razbil ob naši odločnosti. 3. V interesu reda, miru in pa prijateljstva, ki si ga vsi iskreno želimo z italijanskim narodom, katerega razlikujemo od njegovih imperijalistov, zahtevamo, da se neodložno umaknejo italijanske čete iz Črnogore, ker njihove navzočnosti ne zahtevajo vojne potrebe, ko vendar v naši deželi vlada popoln mir, in ker njihovo nadaljnje bivanje v Črnigori samo škoduje našim medsebojnim prijateljskim odnosom. Istotako zahtevamo, da Italijani zapuste vse zasedeno ozemlje države — SHS, in naj-energičneje protestiramo zoper teror, ki ga njihove čete vrše v teh krajih. 4. Apeliramo na naše močne in plemenite zaveznike, pa tudi na italijansko demokracijo, naj zaščitijo našo pravično jugoslovansko stvar in naj ne dopuščajo, da se med Jugoslovane in Italijane poseje seme nesoglasja, ker bi moglo škodovati ne samo medsebojnim, nego tudi občinim interesom. — To resolucijo so podpisali Andrija Radović, general Janko Vukotić, dr. Lazo Tomanović, Marko Radulović, general Mitar Martinović, bivši črnogorski ministri in predsedniki, ki predstavljajo vse politične struje v Črnigori. Istočasno sta jo podpisala cetinjska narodna poslanca Ljubomir Glomažić in dr. Radović. Shodu je predsedoval bivši ministar Ljubomir Bakić. Glavne govore so imeli Andrija Radović, poslanik Glomažić in vladika Gavro Milčević. — S to resolucijo je jasno izpričano jedinstveno čustvovanje vseh črnogorskih političnih struj v našem narodnostnem vprašanju.

Naše meje.

Koroška.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 1. januarja ob pol sedmih zvečer iz uradnega vira: V Labodski dolini, v celovski okolici ter v Rožni dolini se zbirajo nemški vojaki in civilisti. Sicer nič novega. — Koroški Nemci so bili k vojaškemu povejištvu poslali parlamentarja, da se z našim poveljništvom dogovarja o vojaških stvareh. Sprejel ga je dne 28. decembra m. l. podpolkovnik Ulmanský ter mu izjavil, da se z njim o vojaških stvareh ne bo dogovarjal, ker se koroški Nemci, kakor je pokazala izkušnja, ne drže nobenega dogovora. Nato je nemški parliamenter odšel. Danes je koroška nemška deželna vlada Narodni vladi SHS v

Ljubljani poslala dopis, kjer izjavlja, da je odgovor podpolkovnika Ulmanského nemškemu parliamenterju vzela v vednost.

Političen pregled.

Tudi za nas. Predsednik Masaryk je v svojem pozdravnem odgovoru poudarjal, da se je Češka borila za svojo državo in je torej njena dolžnost, sedaj, ko si jo je priborila, deželno tako urediti, da bo nje uredba trdni in mogočni državi primerna. Zato zahtevajo zase vse česki teritorij z Nemci na severu in vzhodu vred, ker so Nemci samo priseljenci na nekdanjem češkem ozemlju. — Tudi pri nas so Nemci na Koroškem in Štajerskem samo priseljenci, kajti obe deželi ste od davna prvotni slovenski, šele tuje vlade so ju ponemčile. Zato imamo pravico in dolžnost, vse to ozemlje zase zahtevati, četudi sedaj ondi Nemci — umetno naseljeni kolonisti — gospodarijo.

Vse nemško govorjenje v nemških krajih je v deželah je torej prazno in neopravičeno: naša pravica je, brez boja, zgolj diplomatičnim putem, omenjeni svet zavzeti in vsakogar, ki bi se temu protivil, z oboroženo silo zavrniti. Celovec, Gosposv. polje so neovrtni deli naše domovine prav tako, kakor imamo pravico do vsega sveta od Radgone do Požuna, ker je bil nekdanji popolnoma naš, dandanes pa ima, kljub potujčevanju, znatne, pretežne jezikovne otoke, ki so le po ozkih mostičih od domovine odtrgani.

To treba na konferenci poudarjati, v domačem časopisju pa tolikokrat ponoviti, da bo slednji koroški in štajerski nemški politik utihnil in bodo ponehali smešni in domišljavi ugovori, češ, da si lastimo ozemlja, ki so pristna nemška posest. Nemec je naseljenec od Beljaka do Radgone, od Brežic do Dunaja, prvotno ljudstvo pa je bilo in je slovansko. Še danes bivajo v Gradcu, Ljubnem in drugod po tisočih naseljeni Slovani brez vseh pravic, medtem ko sredi našega ljudstva za vsakega Korošča in Kočevca zahtevajo svojo šolo, svoje urade in svojega škofa.

Kar velja glede Nemcev na Koroškem in na Štajerskem isto velja tudi glede Italijanov v Gorici, Trstu in Istri. (Da o Dalmaciji niti ne govorimo!) Italijani so tam le priseljenci in povsod v veliki manjšini.

Dnevne vesti.

Naš podlistek. Te dni začnemo priobčevati zanimiv roman »Višnjeva repatica«, katerega je spisal priznani naš pisatelj Vladimir Levstik. Roman je velezanimiv in vsakdo ga bo čital z velikim duševnim užitkom. Pridobili pa smo tudi druge slovenske pisatelje za naš podlistek. Včeraj smo priobčili »Begunce« od našega znanega Meška, ki nam je izročil več svojih leposlovnih del. V kratkem pride na vrsto lepa novela našega realista pisatelja Josipa Kostanjevca.

Ni jim prav! Kako čudne pojme imajo še sedaj nekateri ljudje, se sliši lahko ponekod danes, ko so odstranjeni spomeniki »slavnih in zaslužnih mož«. Tako sem imel danes priliko slišati iz ust nekega krojača, ki si je ogledal na tleh ležeči cesarjev spomenik, jako neumestno jadikovanje: ker je cesarjev kip napravil domači umetnik Peruzzi, je s tem činom zdaj omadeževana njegova čast. Kako bi se spomenik lahko preklesal, ker je kararski kamen. Ali pa bi spomenik postavili v muzej! Neverjetno! Mi naj bi spravljali tirana Fran Josipa v narodni muzej — pfui! Če slovenski umetnik Peruzzi ni napravil boljših del ko cesarjevo glavo, potem bi bila to prokleto mala umetnost. Saj ostali del spomenika s tem ni nič pokvarjen. Če bi se pa glava dala poklesati, je stvar okusa, da bi se morda dal tak material porabiti za glavo kakega našega moža! Boljše bi služilo namenu, da bi se lahko s tem kararskim kamnom zaslula kaka cestna luknja. — Morda je pa le še stara ljubezen do — Nj. Ve-

čanstva v plamenu? In mi smo Slovenci?! (To je ravno: Smo Slovenci, oni stari ponižni Slovenci, ki so se počutili tako dobro v suženstvu, da se danes ne vemo, kaj naj začnemo s svobodo. To je ravno naša nesreča, da smo le Slovenci in nočemo biti Jugoslovani. Slovenec je za mnoge označba sužnosti, Jugoslovani pa označba svobode. (Op. ur.)

Zadružna vest. K predvčeršnjemu članku o gibanju v našem zadružništvu izvemo od verodostojne strani, da Ljudska posojilnica v Ljubljani nikdar ni imela nikakih vlog pri Zadružni centrali. Ona sedaj ni včlanjena pri nikaki zvezi, marveč se je postavila pod neposredno državno nadzorstvo, tako da izvršujejo sedaj državni revizorji kontrolo nad Ljudsko posojilnico. Opozorjamo na današnji inserat.

Pastorja Mahnerja, ki je na pogrebu znanega nemškega nacionalca Gerstmayerja, katerega je iz maščevalnosti v pijanosti ustrelil vojak Fras, hujškal proti Slovincem in grozil z maščevanjem nemškega orožja, so zaprli. Še več tovarišev bi mu lahko priprli za kratek čas.

Ritmojster Teuber. Izvolite sprejeti na dnevno vest pod tem naslovom v 1. številki Vašega lista z dne 1. januarja t. l. tole pojasnilo:

Ritmojster Teuber ni bil in ni v službi oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS, ampak je evidenčni častnik za konjarstvo likvidujočega vojnega ministrstva. Pač je pa Teuber do 12. decembra 1918, ne da bi pričakoval kakega plačila, nesebično in neumorno pomagal pri demobilizaciji. Zagotovil je naši državi vse žrebe v Ormožu in Gradcu, zavaroval žrebetišče v Račjem, osebno krmil in napajal konje dostikrat čez polnoči, ker nihče ni hotel delati. Organiziral je železniške transporte konj in osebno naložil s pomočjo par Slovencev in štirih Srbov tekom 18 dni 16.000 konj. Privoščil si ni počitka in je bil takorekoč vzor marljivega človeka, to pa v času, ko se je za Jugoslavijo delalo s kokardami v gumbnici, pijančevanjem itd. Če bi se poverjeništvu ne šlo za narodnost, ampak samo za nekoliko milijonov kron, ki jih ima Narodna vlada po mnenju nekaterih oseb itak dovolj, bi se bilo še naprej posluževalo Teuberjeve velike zmožnosti in neumorne delavnosti. Drugače je pa odkrit Nemec in veščak Teuber poverjeništvu za kmetijstvo gotovo ljubši, nego kak domišljeno slovenski lenuh, ki nima nikdar dovolj plače in ki misli, da je že veščak, če zna na pamet skrajno bedasto knjigo »Pferdewesen für das k. u. k. Heer«. Pred ljudmi Teuberjeve kvalitete in značaja pa klobuk doli, in magari da imajo na očeh monoklje.

Narodnemu svetu! V listih je rečeno, naj se podajo podatki o kulturnih in gospodarskih slovenskih društvih v zasedenem ozemlju, posebno v Istri in okoli Trsta. Stvar je zelo važna, ker moramo na mirovni konferenci pač tudi doprinesiti dokaze o številnosti našega ljudstva v ozemlju, ki je Italija reklamira za-se. Pri tem sem se spomnil, da je imela bivša c. kr. kmetijska družba kranjska, torej korporacija, ki je bila namenjena pravzaprav le kranjski bivši kronovini, zelo veliko udov na Primorskem in okoli Trsta. Za tamošnje slovenske kmetovalce se avstrijska vlada ni nikdar brigala, dočim je lepo skrbela, da so bili maloštevilni italijanski kmetje dobro organizirani v svojih »Cooperativah« itd. Naših ljudi se je usmilila šele Kmetijska družba kranjska v Ljubljani, ki je brez vsake agitacije pridobila toliko udov, da so po nekaterih krajih vzrastle zelo močne kmetijske podružnice ali takozvana »društva udov c. kr. kmetijske družbe kranjske«. V Dolini pri Trstu, v Bertokih, Jelsanah, Klanu, v Trstu samemu, potem bliže sem na kranjski meji Trnovo—Jablanice do čez primorske meje so skupne podružnice, močne čez tisoč udov. To znači dovolj jasno, da je tam ves kmečki življ čisto slovenski. V Poreču, Pazinu in niže doli je istotako skoro vsak kmet ud kmetijske družbe kranjske, in še več bi jih bilo seveda zraven, ko bi družba mogla količkaj obračati svojo skrb tem krajem — kar je itak nameravala, kar pa ji preje iz umljivih razlogov ni bilo

mogoče. V zapisnikih kmetijske družbe v Ljubljani se bo itak lahko našlo in ugotovilo število udov v posameznih občinah in merodajni faktorji naj si pri-skrbe tozadevne podatke, da bodo na mirovni konferenci brez truda dokazali, da je ljudstvo v Istri in na Primorskem sploh po svoji ogromni večini slovensko in hrvaško, in da si je le mestna gospoda do gotovega dela navzela italijanske kulture. Etnografično spada to ozemlje brezdvomno k Jugoslaviji in zastaviti moramo vse svoje najboljše moči, da nam lakomni sosedje ne odtrgajo niti najmanjšega kosca od naše svete zemlje. To bi za stotisoče naših bratov pomenilo narodno smrt in bogve v koliki meri bi se Italijanom res posrečilo, odtujiti jih nam, predno morda naši vnuki zopet pridobijo nazaj našo — Alzacijo-Loreno!!

Za srbsko siročad. Iz trgovskih krogov se nam piše: Dobro jo je pogodil g. »Pt.« Le v javnost s takimi tvrdkami kakor je U., katerim so slovenski groši in slovenska reklama dobri, kadar gre za njihov žep. Kadar pa je treba jugoslovansko deco podpreti, pa odrinejo — pet kron! Z vsemi na dan! Dobro bi bilo pogledati, koliko je dal v narodne namene drug tak magnat n. pr. L. S., ki se tudi dela včasih Slovenca, če preveč ne »košta«, pa je imel svojega otroka v — šulferajnski šoli. Dobro bi bilo take tvrdke priporočiti, kadar bo treba delati kupčije s — Srbijo, ali pa tudi doma. Skrajni čas za popolno iziščenje je na vseh poljih! — »Pt.« II.

Malenkosti, ki niso več malenkosti! Saj ni, da bi iz principa zabavljali! Smo opozicijonalc, ker je pri nas dosti povoda za to. Celo g. poverjenik dr. Ivan Tavčar je zadnjič na nekem shodu povdarjal potrebo zdrave »konkurence«. V ostalem pa se vendar našim častitljivim voditeljem zdi sedanj čas prav neprikladen za razne, čisto pametne reforme, ki so se že predlagale in se še danadnevno obravnavajo v »Jugoslaviji«. Pravijo, da sedaj ni časa za to. Mi pa pravimo, da je čas in celo najbolj pripraven čas za ureditev gotovih škandaloznih stvari, le pravilno je treba pričeti in pravih ljudi postaviti na pravo mesto. Čisto gotovo, da je zelodčno vprašanje sedaj najvažnejše, alfa in omega vsega delovanja v javnosti pa le ne sme biti. Da bi bila vsled aprovizacijskih skrbi izključena rešitev gotovih drugih zadev — tega ne bomo pripustili. Stvari, ki so navidezno malenkostnega pomena že vsled njih preobilice niso več malenkostne temveč ravno vsled tega, ker jih sedaj še trpimo, dokažemo, da se ne moremo povzpeti iz prejšnje mize-rije v naš novi čas. Da omenim le vprašanje »nemškega gledališča v Ljubljani, sezidanega iz našega denarja. Kje je tisti mož, poslan od Narodne vlade, ki se je pogajal glede števila tedenskih slovenskih predstav na tem odru? (Vidi v Brné!) Vsaka predstava v našem Narodnem gledališču nam dokazuje, da s tem glediščem ne moremo izhajati, ker je premajhno. Čemu torej maloštevilnim nemškutarjem v Ljubljani celo gledišče kar za vsak dan v tednu? In potem druga malenkost: Razni dinastični napisi v slovenski metropoli. Ali naj ostane to do sodnega dne? Zakaj se takoj ne razpiše oddaja tozadevnih del najnižjemu ponudniku? Čudno, da bi si merodajna gospoda nikakor ne mogla vzeti uro časa, ki je potrebna, da dovolj energična metla pomete take smeti enkrat za vselej iz naše Jugoslavije. Kdo dremlje?

Demonstracije v »švabskem teatru«. Sinoči so bile v nemškem gledališču pričetkom predstave burne demonstracije Slovencev proti Nemcem. Demonstrantje so žvižgali in vzklikali tako odločno, da so morali »švabski teater« zapreti. Demonstriranje so manifestirali za slovensko igro.

Narodna vlada v Ljubljani je odstavila prof. dr. Adolfa Braunerja kot okrajnega šolskega nadzornika za nemške ljudske šole v Ptuj, Ormožu, Rogatcu in Rogški Slatini ter poverila njegove posle Matiji Hericu, okrajnemu šolskemu nadzorniku, v Ptuj. — Dalje je Narodna vlada razpustila nemški krajni šolski svet v Vojniku

in izročila njegove posle slovenskemu krajnemu šolskemu svetu. S 1. prosincem 1919 je zaprla nemško javno ljudsko šolo v Vojniku ter odstavila od službe nadučitelja Frana Kresnika, stalno učiteljico Justino Hernaus in namestno učiteljico Julijo Senica.

Nemške plakate še vedno nabija italijanski kino v jugoslovanski Ljubljani. Skrajni čas je že, da se vzdramijo Ljubljancani in se zavejo svoje dolžnosti napram tujemu podjetju, ki požira narodno premoženje.

Poštni pečati v naši svobodni Sloveniji so še vedno dvojezični, kakor so bili na našo sramoto v bivši Avstriji. Dočim imajo ambulance že samo slovenske pečate, se na poštah uradih še ni storilo ničesar, kar bi pričalo o naši svobodi. Gospoda od vlade, zgani se!

Gospoda župana vprašamo koliko delavcev je potrebnih, da iz liste častnih občanov zbršijo imena krvnikov kot je Borojević i. dr.??

Rabitsch & Co. O gospodarstvu odstavljenega ravnatelja jetnišnice želenežnega sodišča v Ljubljani Rabitscha smo dobili od različnih strani pritožbe, da je mož — posebno v zadevah aprovizacije — zagrešil stvari, ki spadajo pod kazenski zakon. Pošiljal je za jetnike namenjena živila, čevlje itd. v Gradec, a jetniki so umirali lakote in hodili bos. Baje so dobivali Rabitsch, Sturm, Elsner in še par njihovih podreptnikov od mestne aprovizacije meso na račun jetniških bolnikov! Dolžnost pravosodnega poverjenišva je, da to stvar preišče!

O razmerah v prisilni delavnici se širijo raznorodne vesti. Kolikor smo izvedeli, so uslužbenci zelo nezadovoljni s sedanjim vodstvom, proti kateremu imajo baje upravičene pritožbe. Radi tega je sedaj upeljana disciplinarna preiskava, ki ima namen pokazati, ali so vse te pritožbe res osnovane ali pa vlada med uslužbenci, kakor se je z odgovorne strani povdarjalo, boljševidem. Nočemo sicer poseči v potek preiskave, pač pa načeloma izjavimo, da se morajo vse nezdrave razmere, ki še morda izvirajo iz časa Šustersčeve korupcije tako v vodstvu temeljito odstraniti, kakor obsojamo morebitni »boljševizem«, katerega je tudi treba zatreti. K stvari se še povrnemo.

Iz mestne plinarne se nam nanzanja: Navzlic razglasu mestnega magistrata in raznim pozivom plinarne mnoge stranke s plinom nočejo tako štediti, kakor bi lahko in kakor to zahteva javni interes. V mnogih prodajalnah in drugih lokalih gori po dnevu luč, ko ni absolutno potrebno: mnoge stranke pa menda s plinom pripravljajo vsa jedila, dasiravno je mestni magistrat ukazal, da se plinski kuhalniki smejo rabiti le za pripravo manjših jedil. — Plinarna že več časa ne dobiva plinskega premoga. Če se ga z Moravskega kaj odposlje, se na poti po Nemški Avstriji zapleni in odda drugam. Zaloga premoga bode plinarni pošla v par tednih, potem bode Ljubljana zopet brez plina, če se v tem času med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo ne doseže sporazum, da bode smel premog z Moravskega v Ljubljano. — Da more plinarna obrat kolikor mogoče dolgo nadaljevati, se stranke še enkrat nujno pozivljajo, da s plinom kar največ štedijo, posebno pri porabi za kuhanje. Ako vsaka stranka na dan prihrani le en kubični meter plina, večje pa razmeroma več, bode plinarna mogla delovati najmanj par tednov dalje nego pri sedanjih porabi, v katerem času pa utegnejo nastopiti ugodnejše razmere.

Znižani vozni listki na progah J. Ž. Trgovci in potujoče občinstvo opozarjamo na znižane vozne listke za brzo- ali osebne vlake poljubnega razreda z mesečno, trimesečno ali pa celoletno veljavo — ti pa le na daljino do petdesetih kilometrov — na vseh progah južne železnice z izdatnim popustom. Tako n. pr. stane mesečni vozni listek 1. razreda veljaven za vse postaje do Zagreba 170 K, 2. razreda 102 K, in 3. razreda 63 K, trimesečni vozni listek trikrat toliko s pravico do neomejenega števila voženj med tem ko stane ena vožnja v Zagreb K 25.45 v prvem, K 15.15 v drugem in K 9.90 v tretjem razredu. Listki te vrste se naročajo pri vseh blagajnah j. ž. prinesiti

pa je treba fotografijo v vizitnem formatu. Listki se glasijo le na to osebo in so neprenesljivi. Informacije dajejo vse blagajne J. Ž.

Celje: Narodna vlada v Ljubljani je odredila najvišje cene za prodajo mesa v mesnicah in sicer po 8 K oziroma 6.20 K. Teh cen se pa ne drže celjski mesarji, oni se ne zmenijo za vladne odredbe, prodajajo meso vedno po 10 K oziroma 12 K. Mestni urad ne skrbi, da bi se uveljavile vladine odredbe kljub tozadevnim pritožbam od strani občinstva.

Shod J. D. S. v Laškem trgu. V Laškem trgu se je vršil dne 29. decembra dobro obiskan shod J. D. S. Poročal je poverjenik za finance dr. Kukovec. Shod je sklenil protest proti nemškemu nasilstvom na Koroškem in italijanski okupaciji naših krajev.

Nove poštne znamke dobimo te dni. Zaloga avstrijskih znamk je pošla in le še par dni, pa jih ne bo nikdar več na naših pismih. Neumestno pa je, da posamezni poštni uradi zahtevajo od prejemnikov pisem dvojno pristojbino, če ni začasno nobenih znamk.

Društvene vesti.

Danes, dne 2. prosinca je seja osrednjega odbora Z.J.Ž. v društvenih prostorih v Narodnem domu. Odborniki, udeležite se je polnoštevino! Predsedstvo Z.J.Ž.

Umetniška noč. Ves čar sanjave japonske noči, polne ljubezni in nevestenega hrepenenja, vso bajno prelest vzhoda z vsem svojim tajnim kipenjem mladih ljubečih se bitij, nam razgrne ta noč, bajna kakor svetle rož z vzhoda. Zvezda vodnica vseh polnočnih čarov bo sijala v krogu svojih družic. — Madame Krizantema.

Gledališko društvo na Jesenicah uprizori v soboto, dne 4. januarja ob osmih zvečer in v nedeljo, dne 5. januarja ob treh popoldne v dvorani pri »Jeleni« na Savi tridejansko veseligo »Na letovišču«, spisal J. Stolba. Na praznik, 6. januarja pa se na splošno zahtevo ponovi ob treh popoldne J. Spicarjeva jugoslovanska prispevka »Damjanka«. Vodstvo Gledališkega društva je sklenilo, da se bodo igrale izključno samo slovanske drame, pri veseloligrah pa se bo poseglo tudi po prevodih iz francoščine in angleščine.

Glasovi iz občinstva.

Že več časa dobivamo iz vojne pekarnice tak kruh, da ga celo gladen pes trikrat povoha, predno ga pokusi. Vse duhove in »žmahe« ima, le po kruhu ne diši, zato pa ti na tešec obrača zelodec. Kje je zaplenjena moka?

Navijanje cen in drugo. V »Jugoslaviji« z dne 26. t. m. ste omenili, da tudi poverjenik za trgovino in industrijo ni ravno na svojem mestu. Popolnoma pravilno. Da se je to poverjeništvu za kaj brigalo, bi že bilo gotovo v marsikaterem oziru kaj boljše. Znamo dobro, da čudežev ni mogoče delati, a nekaj bi se bilo lahko storilo, da bi dobili kako blago od zunaj. Kakor je razvidno iz zadnje enketke o znižanju cen, gospodje pri Narodni vladi nimajo velikega razumevanja za resnične ljudske potrebe. Glavni del debate je izpolnila debata o znižanju vinskih cen. Kakor da bi bilo vino neobhodno potrebno. Kmet zahteva danes 6 kron za liter novega vina, a komur je ta cena previsoka, odgovarja kmet na kratko: »Še nič ne menimo, vino stane toliko. Če vzamete, je prav, če ne, je pa tudi prav, saj denarja imam dosti, čemu mi bo ta papir«. Kako to, da se pa gospodje nič ne pobrigajo za ceno jajc? Kmetice zahtevajo za eno jajce 1 krono do 1 krone 40 vin. Ali je morda kurja paša toliko dražja?

Gospodje imajo res čudne pojme: samo vino jim roji po glavi, za druge potrebne reči se pa ne menijo. Prvo je, da se odprejo meje napram sosednim državam. Samega premoga ne bomo mogli jesti. Glavni vzrok današnjih visokih cen je, da trgovci nimajo blaga in to ne bode boljše, dokler se poverjeniki ne bodo brigali zato, da bodo trgovci mogli dobiti blago od zunaj. Glede sladkorja in petroleja pa sledeče: Neki posestnik iz dežele je pripeljal znanemu ljubljanskemu veletržcu voz jabolk in je zato dobil petroleja in sladkorja, da tega ne porabi celo leto. Imena so ne razpolago v uredništvu. Korupcija,

je v Avstriji cvetela tako bujno, je v Jugoslaviji še vedno v cvetju. To pa tudi ni čudno. Saj sede v Narodni vladi sami najhujši nekdanji črnomeni podrepaniki.

Aprovizacija.

Jabolka za V. okraj. Stranke V. okraja določajo jabolka v petek, dne 3. januarja v telovadnici I. drž. gimn. (nasproti Narodnega doma). Določa se bodo na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8 do 9 dop. štev. 2 do 200, od 9 do 10 štev. 201 do 400, od 10 do 11 štev. 401 do 600, popoldne od 2 do 3 štev. 601 do 800, od 3 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do 5 štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg jabolka, kg stane 3-50 K.

Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja določajo krompir v petek, dne 3. januarja pri Mühleisnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: od 8 do 9 dopoldne štev. 1 do 250, od 9 do 10 štev. 251 do 500, od 10 do 11 štev. 501 do 750, popoldne od 2 do 3 štev. 751 do 1000, od 3 do 4 štev. 1001 do 1250, od 4 do 5 štev. 1251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 80 vin.

Goveje meso za gostilničarje in zavode bode oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 3. januarja od 1 do 3 pop. v cerkvi sv. Jožefa.

Meso na rdeče izkaznice B. Stranka z rdečimi izkaznicami B prejme goveje meso v petek, dne 3. t. m. in v soboto, dne 4. t. m. v cerkvi sv. Jožefa po naslednjem redu: A petek, dne 3. t. m. od 3 do pol 4 štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. štev. 601 do 800, od 5. do pol 6. štev. 801 do 1000. V soboto, dne 4. t. m. popoldne od 1. do pol 2. štev. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. štev. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. štev. od 2401 do konca.

Hrvaški prašiči v Ljubljani. Mestna aprovizacija ljubljanska je dobila od dobavljenih prašičev iz Hrvaške večje število. Aprovizacija razdeli špeh občinstvu na nove izkaznice za mast. Pri tej priliki pa opozarjamo občinstvo, da se posluži razpisane špeha, ker se dogledni čas ni upati, da bi bil špeh ceneji kot ga oddaja aprovizacija, oziroma se celo lahko zgodi, da ga sploh ne bo na razpolago v tolikih množinah, kakor pa sedaj.

Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 3. januarja od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

Kdor ne pride, ali ne pošlje h komisiji po karte, jih tudi na magistratu ne bode dobil, ako verjetno ne izkaže, da vsled bolezni ali kakega drugega nujnega zadržka ni mogel priti ozir. poslati h komisiji po karte.

Špeh za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo špeh na rumena nakazila za mast v petek, dne 3. t. m. na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do 4. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg špeha, kg stane 18 kron.

Špeh za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo špeh na rumena nakazila za mast v petek, dne 3. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 170, od 9. do 10. štev. 171 do 340, od 10. do 11. štev. 341 do 510, popoldne od 2. do 3. štev. 511 do 680, od 3. do 4. štev. 681 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg špeha, kg stane 18 kron.

Listnica uredništva.

Anonimnih dopisov ne priobčujemo. Kdor se boji svojega imena, ni poštenjak.

Jugoslovani in Jugoslovanke! Ne zabite srbske bedne dece!

Mlada dama z listčim ovrtnikom, ki je dne 28. grudnia zvečer spremljala svojo sestro v elektr. vozu na južni kolodvor in tam tik pred odhodom gorenjskega vlaka govorila z gladkoobitnim gospodom, je vljudno naprošena, da v svrhu daljše korespondence blagovoli naznaniti svoj naslov pod 123, post-rest., Kranj. 93

Usnjene čevlje po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja „Čevljarska zadruga“ Miren, začasno Vrbovec, p. Mozirje. Zahtevajte cenik.

Igralec na glasovir je še prost ob sobotah in nedeljah. Pismene ponudbe pod „Igralec“ na upravnništvo „Jugoslavije“. 87 3-1

Trgovci, gostilničarji, obrtniki in drugi uradniki, ki žele kaj kupiti ali se naseliti v jugoslovanski Koroški, naj takoj natančno poročajo svoje podatke na „Narodni svet“, pošta Guštanj. 5-2

Prodajalce za dnevnik „Jugoslavije“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena prosta kolportaža (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravnništvo „Jugoslavije“. 10 7

Poverjenike za nabiranje naročnikov za „Jugoslavijo“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Dovoljena je prosta kolportaža (svobodno razširjenje) in sme torej vsakdo, seve kdor je oč nas pooblaščen za to — nabirati naročnike. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravnništvo „Jugoslavije“. 11 9

Invalidom v Ljubljani in po vseh večjih krajih širom naše države se nudi s prodajanjem dnevnika „Jugoslavija“ lep stalen zaslužek. Pojasnila daje upravnništvo v Ljubljani, Marijin trg 8. 19

Naročite

„Ljubljanski Zvon“

najboljši slovenski leposlovni list. — Izhaja vsak mesec in stane za celo leto 30 K, za pol leta 15 K. List ima zabavno in poučno vsebino. Letos bo priobčeval poleg krajskih povesti, novel in pesmi, velik zgodovinski roman dr. Ivana Tavčarja, ki se vrši v Skofjeloški okolici.

Novi naročniki se bodo sprejemali radi pomanjkanja papirja samo do 20. januarja. „Ljubljanski Zvon“ se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Fini sukanec

po 400, 500 in 1000 vatlov na lesenih špulcah ter dreto, otročje nogavice, črne ženske rokavice, svilene trakove v vseh barvah in širokostih in fino toaletno milo priporoča trdka 86 5-2

Osvald Dobeic, Ljubljana

Martinova cesta št. 12.

Istotam se zamenja Frankova cikorka za živež, oziroma za jajca.

KLOBUKI,

kravate, ovrtniki, čevlji in telovadne potrebščine se še dobe v trgovini

J. Podlesnika naslednik

Ljubljana, Stari trg 10. 3-2

2 elek. motorja

enega 1 1/2 in enega 3 konjskih sil za 300 voltov kupi

Zvezna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19. 29 5

Licitacija konj.

Od strani državne žrebčarne SHS na Selu pri Ljubljani, bosta v soboto, dne 4. prosinca 1919, ob 9. uri popoldne na dvorišču imenovane žrebčarne prodana dražbenim potom sledeča žrebca in kobili:

žrebec štev. 410 Elson, rjavec s podolgovato liso, 16 let star, noriške pasme, 174 cm visok;

žrebec štev. 445 Cicero-Rubin, rjavec z zvezdo, 8 let star, noriške pasme, 171 cm visok;

plemenska kobila štev. 2 Kastanie, rjavec, 14 let stara, 160 cm visoka in plemenska kobila štev. 31 Dahoman XV8, rjavec, 10 let stara, 157 cm visoka.

Kupci morajo prinesiti povodce seboj.

Državna žrebčarna SHS na Selu pri Ljubljani.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta 6, 31 0 brez odbitka rent-za franciškansko cerkvijo, sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po 3 4 0 nega davka, kate-rega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 3 krone 25 vin. na leto. „Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrušnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje. Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem I. 1918 nad 40 milijonov kron.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Št. 2654.

Razglas.

Mestna hranilnica v Kranju je vsled sklepa upravnega odbora v seji dne 19. decembra 1918 znižala obrestno mero za hranilne vloge na

3%

in sicer počenši z dnem 1. januarja 1919.

Rentni davek z vojnim pribitkom plačuje hranilnica še nadalje sama iz lastnega premoženja.

Vložnikom je dano na prosto voljo, da dvignejo svoje vloge, ako se ne strinjajo z znižanjem obrestne mere.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Kranju

dne 20. decembra 1918.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim paketima od 20 kg uz dolje naznačene cijene:

Mast. . . po 24 K po kg Suhe šunke . po 22 K po kg
Slaninu . . po 28 K po kg Salamu (Braunšv.) po 20 K po kg

Ia kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

Ia kavin nadomjestak u paketima 1/4 kg po K 6.50 po kg.

Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 46 20-7

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Ivan Lah: „DORE“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne
Cena vez. 3-50 K

Milan Pugelj: „MIMO CILJEV“. Novele. Vez. 4-50 K

Cvetko Golar: „KMEČKE POVESTI“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. 4-50 K

Jakob Dolinar: „IZ DEVETE DEŽELE“. Predpustna igra o naprednem carju in parlamentu Broš. —60 K

Mrs. Hungersdorf: „SNAHA“. Roman irske deklice iz najvišjih krogov angleške aristokracije Broš. 3— K

Anton Pesek: „SLEPA LJUBEZEN“. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih Broš. 2— K

A. Sirowý in A. F. Herd: „NAUK O SERVIRANJU“. Pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah gostilničarske in hotelske obrti in za samouke. Vez. 8-50 K

Manica Komanova: „ŠOPEK SAMOTARKE“. Zbirka novel. Cena broširani knjigi K 3-20, vez. 4-60 K

Azov in Tefft: „HUMORESKE“ Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena Broš. K 3—, vez. 4-50 K

Abdius: „PROBLEMI MALEGA NARODA“. Cena 2— K

„KURENTOV ALBUM“. Humoristični almanah s slikami 4-20 K

Ferd. Seidel: „RASTLINSTVO NAŠIH ALP“. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. 7— K

Pošiljamo te knjige poštne prosto, če se denar naprej pošlje. Po-vzetje stane 82 vinarjev in je torej najbolje, če pošljete denar za knjige v naprej.

Upravištvo „Jugoslavije“

v Ljubljani, Marijin trg 8.